

TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJA

S P R E N D I M A S **ATSISAKYTI IŠKELTI DRAUSMĖS BYLAS** **TEISĖJOMS D. V. IR J. G.**

2015 m. balandžio 13 d. Nr. 18 P-8
Vilnius

Teisėjų etikos ir drausmės komisija (toliau – ir Komisija), dalyvaujant Algiui Norkūnui (Komisijos pirmininkas), Dianai Butrimienei, Algimantui Čepui, Veslavai Ruskan (pranešėja), Teodorai Staugaitienei ir Linui Žukauskui, sekretoriaujant Nacionalinės teismų administracijos Administravimo skyriaus vyriausiajai specialistei Aurelijai Pauliukaitei, Nacionalinės teismų administracijos patalpose išnagrinėjusi advokato S. D. teikimą dėl drausmės bylų iškelimo Palangos miesto apylinkės teismo teisėjai D. V. ir Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkei J. G., susipažinusi su medžiaga,

n u s t a t ė :

I.

Advokatas S. D. (toliau – ir pareiškėjas) prašo iškelti drausmės bylas Palangos miesto apylinkės teismo teisėjai D. V. ir Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkei J. G.

Dėl teisėjos D. V. veiksmų teikime pareiškėjas nurodo, kad pareiškė civilinę bylą nagrinėjančiai Palangos miesto apylinkės teismo teisėjai D. V. nušalinimą. Nušalinimas buvo grindžiamas tuo, kad advokato atstovaujama šalis pareiškė ieškinį kitoje civilinėje byloje dėl teisėjos veiksmais padarytos žalos atlyginimo, ir šioje byloje trečiaisiais asmenimis buvo įtraukti teisėja ir Palangos miesto apylinkės teismas. Nušalinimo klausimas per nustatytą terminą nebuvo išspręstas, taigi teisėja negalėjo atlikti jokių procesinių veiksmų. Nepaisydama šio reikalavimo teisėja priėmė nutartį skirti byloje pakartotinę ekspertizę.

Pareiškėjas papildomuose paaiškinimuose dėsto civilinės bylos nagrinėjimo eigą, pažymi, kad byla nagrinėjama Palangos miesto apylinkės teisme, o proceso šalys į posėdžius turi važiuoti iš Kauno (liudytojai – iš Alytaus). Pareiškėjas teigia, kad byla nagrinėjama nuo 2011 m., per tą laiką įvyko 5 parengiamieji ir 8 teismo posėdžiai; buvo skirta pomirtinė psichiatrinė ekspertizė, vėliau pakartotinė ekspertizė. Teisėja nederino posėdžio datos su šalimis, o paprašius teismo posėdį atidėti – prašymo netenkino. Teisėja jau trečią kartą paskyrė ekspertizę, taip pažeisdama teisminę praktiką ir akivaizdžiai rodydama palankumą ekspertize suinteresuotai proceso šaliai, be to, toje pačioje nutartyje iš karto nusprendė dėl konkrečių ekspertų ir pateikė jau suformuluotus klausimus.

Dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G. veiksmų pareiškėjas nurodo, kad buvo netinkamai sprendžiamas klausimas dėl žemesnės instancijos teismo teisėjos nušalinimo. Pareiškėjo tvirtinimu, 2014-11-05 nutartis yra priimta atgaline data, t. y. nutartyje remiamasi atskiruoju skundu, kuris surašytas ir per Elektroninių paslaugų portalą Vilniaus apygardos teismui pateiktas tik 2014-11-07, o rezoliucija priimtas 2014-11-10. Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. 2014-11-11 pateikė raštą, kuriame dėstoma, jog nutartis dėl nušalinimo priimta 2014-11-05, procesiniai terminai nepraleisti. Nušalinimo klausimo išsprendimas yra vilkinamas siuntinėjant prašymą iš vieno teismo į kitą, sprendžiant jį dalimis ir pan. Mano, kad byloje yra interesas, jog ją nagrinėtų teisėja D. V.

II.

Teisėja D. V. Komisijos posėdyje nedalyvavo. Rašytiniame paaiškinime nurodo, kad advokato S. D. pareikštas nušalinimas išspręstas Civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 69 straipsnio nustatyta tvarka; nenustačiusi CPK 65 straipsnyje nustatytų pagrindų, nenusišalino nuo civilinės bylos nagrinėjimo. Dėl kitų pareiškėjo nurodomų jos atliktų procesinių veiksmų ir priimtų sprendimų jau yra pasisakiusi Teisėjų etikos ir drausmės komisija bei Klaipėdos apygardos teismas. Teisėja prašo įvertinti nagrinėjamos bylos apimtį ir sudėtingumą, tai, kad byla Palangos miesto apylinkės teismui perduota nagrinėti iš kito teismo, šiuo metu pareikštas ekspertės prašymas nušalinti nuo pakartotinės ekspertizės atlikimo ir sprendžiamas klausimas dėl ekspertų pakeitimo. Atlikus būtinus pakartotinės ekspertizės atlikimo veiksmus, civilinės bylos medžiaga nedelsiant bus išsiųsta pakartotinei ekspertizei atlikti.

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. rašytiniame paaiškinime nurodo, kad 2014-11-03 buvo gauta ir jai perduota byla su advokato S. D. prašymu dėl teisėjos D. V. nušalinimo ir bylos perdavimo kitam teismui. 2014-11-04 išvyko į komandiruotę, grįžo 2014-11-05 ir pradėjo rengti nutartį, tačiau jos nebaigė dėl užimtumo apeliacinės instancijos byloje. 2014-11-06 vėl turėjo vykti į komandiruotę, 2014-11-07 dalyvavo susitikime su Nacionalinės teismų administracijos atstovais. 2014-11-10 užbaigė rašyti nutartį ir ją pasirašė; teismo pirmininko patarėja nutarties kopiją išsiuntė advokatui S. D., bylą grąžino Palangos miesto apylinkės teismui.

Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. pažymėjo, kad 2014-11-10 jai perduotas advokato S. D. prašymas „Dėl privalomo teisėjos nušalinimo išsprendimo“. Atsakyme į advokato prašymą – 2014-11-11 rašte – neteisingai buvo nurodyta nutarties data. 2014-11-12 gavusi advokato S. D. raštą nustatė, kad padarė rašymo apsirikimą – neteisingai nurodė nutarties, kuria išnagrinėtas prašymas dėl nušalinimo ir bylos perdavimo, datą. Šį rašymo apsirikimą ištaisė 2014-11-13 nutartimi – nurodė, kad nutartis priimta 2014-11-10.

Paaiškinime Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. akcentavo, kad 2014-09-01 pradėjusi eiti Civilinių bylų skyriaus pirmininkės pareigas, neturėjo patarėjos, dar nebuvo išspręstas klausimas dėl jos, kaip skyriaus pirmininkės, darbo krūvio mažinimo.

Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. Komisijos posėdyje paaiškino, kad klaidos jos pasirašytame procesiniame dokumente ir rašte atsirado dėl didelio darbo krūvio, dėl nepakankamo atidumo.

III.

Nustatyta, kad Palangos miesto apylinkės teisme yra nagrinėjama civilinė byla Nr. 2-4-588/2015 (teisminio proceso Nr. 2-05-3-13168-2011-3) dėl testamentu pripažinimo negaliojančiu, bylą nagrinėja teisėja D. V. Byla perduota nagrinėti Palangos miesto apylinkės teismui 2012-02-07 – persiųsta pagal išimtinio teisingumo taisyklės iš Kauno miesto apylinkės teismo. Šioje byloje advokatas S. D. yra atsakovės atstovas.

Civilinėje byloje 2014-10-21 vyko teismo posėdis, kurio metu buvo sprendžiamas klausimas dėl pakartotinės pomirtinės psichiatrinės ekspertizės skyrimo. Posėdyje dalyvavo šalys, jų atstovai, be kita ko, ir advokatas S. D. 2014-10-21 posėdyje buvo paskelbta, kad teisėja atideda nutarties priėmimą ir paskelbimą iki 2014-10-28.

2014-10-27 advokatas S. D. pateikė minėtoje byloje pareiškimą dėl teisėjos D. V. nušalinimo ir bylos perdavimo nagrinėti kitam teismui. Pareiškimas dėl nušalinimo buvo motyvuojamas tuo, kad 2014-10-24 Vilniaus miesto apylinkės teismui buvo paduotas ieškinys (teisminio proceso Nr. 2-68-3-36377-2014-2), kuriame dalyvaujančiais byloje asmenimis nurodyti teisėja D. V. ir Palangos miesto apylinkės teismas. Ieškinį dėl teismo veiksmais padarytos žalos atlyginimo padavė advokato S. D. civilinėje byloje Nr. 2-4-588/2015 atstovaujama atsakovė.

2014-10-28 civilinėje byloje Nr. 2-4-588/2015 buvo paskelbta nutartis, kuria paskirta ekspertizė ir byla sustabdyta. Klaipėdos apygardos teismas 2015-02-05 nutartimi nutraukė apeliacinį procesą dėl Palangos miesto apylinkės teismo 2014-10-28 nutarties dalies dėl ekspertizės skyrimo ir paliko nepakeistą nutarties dalį dėl bylos sustabdymo.

Civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G. paaiškinimai patvirtina, kad Palangos miesto apylinkės teismo pirmininkė civilinę bylą Nr. 2-4-588/2015 persiuntė Klaipėdos apygardos teismui kartu su 2014-10-27 advokato S. D. pareiškimu dėl teisėjos D. V. nušalinimo ir bylos perdavimo nagrinėti kitam teismui.

Klaipėdos apygardos teisme užvesta byla dėl teisingumo Nr. 2KT-72/2014, Lietuvos teismų informacinėje sistemoje LITEKO (toliau – ir LITEKO) nurodyta, kad byla yra gauta 2014-11-05.

Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. priėmė 2014-11-05 nutartį, kuria atsisakė priimti advokato S. D. pareiškimą dėl Palangos miesto apylinkės teismo teisėjos D. V. nušalinimo nuo civilinės bylos (teisminio proceso Nr. 2-05-3-13168-2011-3) ir atmetė advokato pareiškimą dėl bylos perdavimo nagrinėti kitam tos pačios pakopos teismui.

2014-11-13 Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. priėmė nutartį, kuria ištaisė rašymo apsirikimą minėtoje nutartyje, nurodydama, kad Klaipėdos apygardos teismo 2014-11-05 nutarties priėmimo data yra 2014-11-10.

2014-11-10 Klaipėdos apygardos teisme gautas advokato S. D. prašymas „Dėl privalomo teisėjos nušalinimo išsprendimo“, į kurį atsakydama Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. 2014-11-11 rašte nurodė, kad nutartis dėl Palangos miesto apylinkės teismo teisėjos D. V. nušalinimo nuo civilinės bylos Nr. 2-5-588/2014 nagrinėjimo buvo priimta 2014-11-05, t. y. laikantis CPK nustatytų terminų.

2014-11-17 laikinai einanti Palangos miesto apylinkės teismo pirmininkės pareigas teisėja E. Ž. netenkinio advokato S. D. atstovaujamos atsakovės pareiškimo dėl teisėjos D. V. nušalinimo civilinėje byloje Nr. 2-5-588/2014 (teisminio proceso Nr. 2-05-3-13168-2011-3).

IV.

Klaipėdos apygardos teismas pateikė Komisijai informaciją dėl S. D. teikime nurodytų aplinkybių, susijusių su teisėjos D. V. nagrinėjama civiline byla, t. y. paaiškino, kad advokato civilinėje byloje pateikti prašymai buvo išspręsti procesine tvarka.

Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko sudaryta komisija atliko operatyvų tikslinį Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G. veiksmų patikrinimą. Patikrinus LITEKO duomenis, nustatyta, jog nutartyje dėl teisėjos D. V. nušalinimo iš tiesų nurodyta 2015-11-05 data, nors iš dokumento metaduomenų matyti, kad jis baigtas redaguoti 2014-11-10 ir tą pačią dieną įkeltas į sistemą. Pagal Civilinio proceso kodekso 69 straipsnio 1 dalį teisėjos D. V. nušalinimo ir bylos perdavimo klausimas turėjo būti išspręstas iki 2014-11-06 (byla Klaipėdos apygardos teisme gauta 2014-11-03), o tai padaryta 2014-11-10, t. y. per 5 darbo dienas. Rašymo apsirikimą teisėja ištaisė pasinaudojusi įstatyme nustatytu teismo sprendimo trūkumų šalinimo institutu. Patikrinimo akte teigiama, kad per įstatyme nustatytą terminą neišsprendus teisėjos D. V. nušalinimo klausimo įtaka proceso trukmei nebuvo padaryta, kadangi byla sustabdyta iki bus atlikta ekspertizė ir jokie procesiniai veiksmai joje neatliekami. Teisėjos J. G. padarytas pažeidimas yra vienkartinis ir jam įtakos galėjo turėti didelis teisėjos darbo krūvis ir kitas užimtumas, padėjęs funkcijas vykdė teismo pirmininko patarėja.

Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko sudaryta komisija, atlikusi operatyvų tikslinį patikrinimą, nusprendė, kad Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G. operatyvus tikslinis patikrinimas yra pakankamas ir adekvatus poveikis jai dėl jos padaryto CPK pažeidimo sprendžiant klausimą dėl Palangos miesto apylinkės teismo teisėjos D. V. nušalinimo nuo civilinės bylos Nr. 2-5-588/2014 nagrinėjimo ir bylos perdavimo nagrinėti kitam teismui.

V.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijoje nagrinėjami klausimai, ar teisėjos D. V. veiksmuose atliekant procesinius veiksmus civilinėje byloje nebuvo pažeistos teisėjų etikos taisyklės ir, ar Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G. veiksmuose atliekant procesinius veiksmus civiliniame procese bei rengiant informacinio pobūdžio raštą advokatui nebuvo pažeistos teisėjų etikos taisyklės.

Komisija dėl teisėjos D. V. sprendžia klausimą, ar nebuvo padarytas pareiginis nusižengimas.

Komisija dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G. sprendžia klausimą, ar nebuvo padarytas pareiginis nusižengimas, taip pat, ar nebuvo pažeistos kitos teisėjų etikos taisyklės.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija iškelia teisėjui drausmės bylą, kai teisėjo veiksmuose nustato nusižengimų, numatytų Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje, požymių. Teisėjas gali atsakyti drausmine tvarka trimis atvejais: už teisėjo vardą žeminantį poelgį, už kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimą ir už įstatymuose numatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teisėjo vardą žeminantis poelgis – tai su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos kodekso reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui. Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu taip pat pripažįstamas bet koks pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinančios priežasties.

Taigi Teismų įstatymo 83 straipsnis nustato teisėjų veiksmus, už kuriuos įstatymas tiesiogiai įtvirtina galimybę taikyti teisėjui drausminę atsakomybę (teisėjo vardą žeminantis poelgis, kuris gali būti suprantamas kaip: 1) teisėjo elgesys ne vykdant konkrečias teisėjo pareigas, bet teisėjo elgesys ne darbe, 2) teisėjo padarytas pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinamos priežasties; 3) įstatymuose numatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymas). Taigi nagrinėjamu atveju yra keliamas klausimas dėl teisėjų drausminės atsakomybės už įstatyme tiesiogiai įtvirtintų veiksmų atlikimą – pareiginio nusižengimo, atliekant civiliniame procese nustatytus veiksmus, padarymą (dėl teisėjos D. V. ir Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G.) ir aiškiai neįvardintų veiksmų padarymą, kurie yra apibūdinami Teismų įstatymo 83 straipsnio 3 dalyje kaip kiti (be anksčiau trijų paminėtų pažeidimų) Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimai (dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G.).

Teismų įstatymo 83 straipsnio 3 dalyje minimi kiti Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimai gali būti nustatomi atsižvelgiant į Teisėjų etikos kodekso 15 straipsnyje įtvirtintą pareigingumo principo reikalavimą pagal kurį teisėjas privalo nepažeisti Lietuvos Respublikos Konstitucijos, tarptautinių sutarčių, įstatymų ir kitų teisės aktų (15 straipsnio 1 punktas).

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2014-03-10 sprendime išaiškino, kad teismų savivaldos institucija, turinti įgaliojimus taikyti drausminės atsakomybės priemones, negali nuspręsti taikyti tokias priemones už teisėjui priimant sprendimą padarytas teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidas, proceso įstatymų pažeidimus, nustatytus ir ištaisytus aukštesnės instancijos teismo, taip pat nustatytus ne aukštesnės instancijos teismui peržiūrėjus priimtą sprendimą, o administruojant teismus. Tačiau Konstitucinis Teismas taip pat pažymėjo, kad jeigu žemesnės instancijos teismo teisėjo sprendimuose nuolat yra daromos šiurkščios, akivaizdžios teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidos, šiurkštūs, akivaizdūs proceso įstatymų pažeidimai, tai gali reikšti, kad teisėjas, vykdydamas teisingumą, netinkamai atlieka savo pareigas (*inter alia*, bylas nagrinėja aplaidžiai, nesigilina į bylos medžiagą) ir (arba) neatitinka jam keliamų profesinės kvalifikacijos reikalavimų. Jeigu nuolat pasikartojančios šiurkščios, akivaizdžios teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidos, nuolat pasikartojantys šiurkštūs, akivaizdūs proceso įstatymų pažeidimai nustatomi ne aukštesnės instancijos teismui peržiūrėjus teisėjo priimtus sprendimus, o administruojant teismus ar teismų savivaldos institucijai (-oms) vertinant teisėjo veiklą, tai taip pat yra pagrindas atitinkamai vertinti teisėjo elgesį ir taikyti jam drausminės atsakomybės priemones. Įvertinus visas turinčias reikšmės aplinkybes, kiekvieną kartą turi būti sprendžiama, ar teisėjo elgesys darant nustatytas klaidas ir pažeidimus yra toks, kuriuo yra pažeminamas teisėjo vardas.

Atsižvelgdama į išdėstytas konstitucinės jurisprudencijos nuostatas, Komisija pažymi, kad galimybė teisėjui taisyti drausminę atsakomybę už teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidas bei proceso įstatymų pažeidimus yra tada, kai, įvertinus visas turinčias reikšmės aplinkybes, nustatoma, jog teisėjo priimtuose sprendimuose nuolat yra daromos šiurkščios, akivaizdžios teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidos, šiurkštūs, akivaizdūs proceso įstatymų pažeidimai. Aiškiai aplaidžiu konkrečios teisėjo pareigos atlikimu gali būti laikomas toks atvejis, kai pažeidimas yra akivaizdus. Pažeidimas yra akivaizdus, kai be gilesnės analizės galima teisingai pritaikyti teisės normą, ar kai

teisės normos aiškinamas neturėtų kelti abejonų teisininkui su vidutine teisine kvalifikacija. Aplaidus teisėjo pareigos vykdymas yra susijęs su pažeidimo pasekmėmis. Teisėjo veiksmų pripažinimui drausminiu pažeidimu, nepakanka nustatyti tik akivaizdžios klaidos padarymą, bet šis pažeidimas turėtų sukelti tam tikras pasekmes – pažeisti bylos dalyvių teises ar teisėtus interesus ar sukelti kitokios žalos padarymą.

Komisija pažymi, kad galimybė teisėjui takyti drausminę atsakomybę už teisės taikymo ar aiškinimo klaidų padarymą, jeigu šios klaidos ir yra akivaizdžios, negali būti aiškinama taip, jog būtų pažeidžiamas Konstitucijos 109 straipsnis ir jame įtvirtintas teisėjo nepriklausomumo principas. Teisėjų pareigų vykdymas iš esmės yra susijęs su teisės aiškinimu ir taikymu, kuriuos atliekant galimos ir klaidos. Tai yra susiję su teisėjo profesijos esminiu aspektu – sprendimų priėmimu. Teisėjas, kuriam už sprendimo priėmimą grėstų drausminė atsakomybė už klaidos padarymą, ypač dėl vertinamojo pobūdžio atsakomybės sąlygų taikymo (aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas), negalėtų būti nepriklausomas. Dėl to, darytina išvada, kad už pareiginių nusižengimų – aiškiai aplaidaus konkrečios teisėjo pareigos atlikimą arba jos neatlikimą be pateisinančios priežasties, drausminė atsakomybė gali būti taikoma paprastai tokiais atvejais kai pareiginis nusižengimas yra susijęs proceso teisės normų taikymu ir aiškinimu (išskyrus tyčios atvejus), kuris nėra susijęs su teismo sprendimo priėmimu.

VI.

Minėta, kad dėl teisėjos D. V. Komisija sprendžia klausimą, ar nebuvo padarytas pareiginis nusižengimas nagrinėjant civilinę bylą. Pareiškėjas pagrindiniu teisėjos nusižengimu įvardina tai, kad teisėja atliko procesinius veiksmus – paskyrė ekspertizę, tuo metu, kai nebuvo išspręstas klausimas dėl jos nušalinimo.

CPK 68 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kol nėra išspręstas klausimas dėl teisėjo nušalinimo, byloje gali būti atliekami tik neatidėliotini procesiniai veiksmai.

Ankščiau minėti faktiniai duomenys patvirtina, kad pareiškimas dėl teisėjos nušalinimo buvo pareikštas nutarties priėmimo ir paskelbimo atidėjimo laikotarpiu, t. y. tuo metu kai dalyvaujantiems byloje asmenims nenumatyta teisė atlikti byloje procesinius veiksmus – reikšti prašymus, nušalinimus ar pan., o teisėjui, atidėjusiam procesinio sprendimo priėmimą, nenumatyta teisė vertinti dokumentus, kurie nebuvo pateikti iki bylos nagrinėjimo (šiuo atveju atskiro procesinio klausimo) pabaigos. Teisėja, atidėjusi nutarties priėmimą ir paskelbimą, privalėjo per savo nustatytą terminą – 2014-10-28, paskelbti procesinį sprendimą, ką ir padarė.

Dėl nurodytų motyvų, nėra pagrindo tvirtinti, kad teisėja atliko civilinėje byloje procesinius veiksmus, kurių neturėjo teisės atlikti, todėl nėra jokio pagrindo tvirtinti, kad teisėjos veiksmuose yra pareiginio nusižengimo požymiai.

Pastebėtina ir tai, kad veiksmai, kuriais buvo grindžiamas nušalinimas (inicijuota kita civilinė byla), buvo atlikti po 2014-10-21 vykusio teismo posėdžio, t. y. visoms šalims, taip pat ir advokato atstovaujamai atsakovei, žinant, kad teismas atidėjo nutarties priėmimą ir paskelbimą, ir kad procesinis sprendimas dar nėra paskelbtas. Dalyvujančio byloje asmens veiksmai, kuriais civiliniame procese dirbtinai sukuriama tam tikra situacija, sudaranti pagrindą formaliai atsirasti teisėjo nušalinimo pagrindui ar pagrindui procese atlikti kitokius veiksmus, dėl kurių būtų reiškiami nauji prašymai, gali būti vertinama kaip dalyvujančio byloje asmens piktnaudžiavimas procesinėmis teisėmis (angl. *litigious*), todėl paprastai neturėtų būti siejami su teisėjo pareiginiu nusižengimu.

Pareiškimas dėl teisėjos D. V. nušalinimo civilinėje byloje yra išnagrinėtas CPK nustatyta tvarka – priimta teismo pirmininkės pareigas einančios teisėjos nutartis, kuria teisėja nėra nušalinta nuo bylos ir Komisija neturi pagrindo kitaip vertinti teisėjos nešališkumo klausimą.

Teisėjos priimta nutartis sustabdyti bylą, kurioje yra paskirta ekspertizė, yra patikrinta instancine tvarka ir palikta nepakeista ir Komisija neturi pagrindo vertinti, kad teisėjos veiksmuose yra pareiginio nusižengimo požymiai.

Komisija, išnagrinėjusi advokato S. D. teikimo turinį, nustatė, kad jame reiškiami priekaištai teisėjai D. V. dėl, pareiškėjo teigimu, netinkamo civilinės bylos nagrinėjimo, atliktų atskirų procesinių veiksmų nepagrįstumo, nepasitvirtino.

Minėta, kad už pareiginį nusižengimą – aiškiai aplaidaus konkrečios teisėjo pareigos atlikimą arba jos neatlikimą be pateisinančios priežasties, drausminė atsakomybė teisėjui gali būti taikoma paprastai tokiais atvejais kai pareiginis nusižengimas yra susijęs proceso teisės normų taikymu ir aiškinimu, kuris nėra susijęs su teismo sprendimo (ar procesinio sprendimo) priėmimu, kitaip būtų pažeistas teisėjo nepriklausomumas. Dėl to Komisija neturi įgaliojimų spręsti, ar teisėja D. V. pagrįstai trečią kartą paskyrė pomirtinę psichiatrinę ekspertizę, ar tinkamai parinko ekspertą, ar ekspertas yra kompetentingas ir pan.

VII.

Minėta, kad Komisija dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G. sprendžia klausimą, ar nebuvo padarytas pareiginis nusižengimas, taip pat, ar nebuvo pažeistos kitos teisėjų etikos taisyklės.

Ankščiau minėti faktiniai duomenys patvirtina, kad Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. sprendė klausimą dėl žemesnės instancijos teismo teisėjos nušalinimo ir bylos perdavimo nagrinėti kitam tos pačios pakopos teismui, priėmė nutartį, vėliau ištaisė rašymo apsirikimus šioje nutartyje (veiksmiškai atlikti 2014-11-05–2014-11-13 laikotarpiu).

Pažymėtina, kad Klaipėdos apygardos teismo civilinių bylų skyriaus pirmininkei J. G. nagrinėjant advokato S. D. prašymą dėl žemesnės instancijos teismo teisėjos nušalinimo nuo civilinės bylos nagrinėjimo ir bylos perdavimo kitam teismui, kilo klausimas dėl dviejų civilinio proceso institutų taikymo – teisėjo nušalinimo nuo bylos nagrinėjimo, kurio tvarka nustatyta CPK 69 str., ir bylos perdavimo kitam teismui, kurio tvarka nustatyta CPK 34 str.

CPK 69 straipsnyje nustatyta teisėjo nušalinimo išsprendimo tvarka patvirtina, kad prašymas dėl žemesnės instancijos teismo teisėjos nušalinimo aukštesnės instancijos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkei buvo perduotas nagrinėti be pagrindo, nes šį klausimą sprendžia teismo pirmininkas, pavaduotojas, Civilinių bylų skyriaus pirmininkas arba jų paskirtas teisėjas nedelsdami, bet ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo nušalinimo pareiškimo dienos. Klaipėdos apygardos teismo civilinių bylų skyriaus pirmininkė atsisakė priimti prašymą dėl teisėjos nušalinimo, todėl nagrinėjamu atveju neturėjo būti taikomas minėtas procesinis terminas, Komisija sprendžia, kad yra nepagrįsti pareiškėjo motyvai dėl šio termino praleidimo.

CPK 34 straipsnio 2 dalies 3 punkte yra nustatyta, kad teismas nutartimi perduoda bylą nagrinėti kitam teismui jeigu, nušalinus vieną ar kelis teisėjus ar tesėjams nusišalinus, apylinkės teisme arba apygardos teismo Civilinių bylų skyriuje nebėra teisėjų, turinčių teisę nagrinėti bylą. CPK 34 straipsnio 3 dalyje yra nustatyta, kad šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytu atveju klausimą dėl bylos perdavimo nagrinėti iš vieno apylinkės teismo kitam apylinkės teismui išsprendžia apygardos teismo, kurio veiklos teritorijoje yra šie apylinkės teismai, pirmininkas arba šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas. CPK 34 straipsnis nustato bylos perdavimo kitam teismui terminų.

Komisija sprendžia, kad Klaipėdos apygardos teismo civilinių bylų skyriaus pirmininkei J. G. buvo perduotas nagrinėti klausimas, kurį nagrinėjant negalėjo būti įgyvendintos nei CPK 69 straipsnio, nei CPK 34 straipsnio nuostatos, todėl negali būti daroma išvada, kad buvo padarytas aiškus ir akivaizdus proceso teisės normų pažeidimas, kuris gali sudaryti pagrindą atsirasti teisėjos drausminei atsakomybei. Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkė J. G. išnagrinėjo prašymą per protingą terminą, priėmė nutartį, kurios aiškų rašymo apsirikimą ištaisė procesine tvarka. Dėl nurodytų motyvų, Komisija sprendžia, kad Klaipėdos apygardos teismo civilinių bylų skyriaus pirmininkės J. G. veiksmuose nėra pareiginio nusižengimo, galinčio sudaryti drausminės atsakomybės pagrindą, požymių.

Be to, minėti faktiniai duomenys patvirtina, kad advokatas S. D. pateikė Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkei neprocesinio pobūdžio prašymą (2014-11-10) dėl informacijos pateikimo. Civilinių bylų skyriaus pirmininkė, atsakydama į S. D. neprocesinio pobūdžio prašymą, rašte klaidingai nurodė tam tikrus faktinius duomenis. Komisija sprendžia, kad teisėjo informacinio pobūdžio rašte padaryti rašymo apsirikimai gali būti vertinami kaip tam tikri darbo trūkumai, tačiau paprastai jie neturėtų sudaryti pagrindo teisėjo drausminei atsakomybei kilti ir nagrinėjamu atveju minėtos klaidos nesudaro pagrindo spręsti, kad buvo pažeistas Teisėjų etikos kodekso 15 straipsnyje įtvirtintas pareigingumo principas.

Minėta, kad dėl teisėjos J. G. padarytos klaidos informacinio pobūdžio rašte yra keliamas klausimas dėl teisėjų drausminės atsakomybės už įstatyme aiškiai neįvardintų veiksmų padarymą, kurie yra apibūdinami Teismų įstatymo 83 straipsnio 3 dalyje kaip kiti Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimai. Komisijos vertinimu, Teismų įstatymo 83 straipsnio 3 dalyje minima sąlyga atsirasti teisėjo drausminei atsakomybei – kiti Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimai, neturėtų būti aiškinama pernelyg plačiai.

Komisija, vadovaudamasi Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų 35.2 punktu,

nusprendžia:

Atsisakyti iškelti drausmės bylą Palangos miesto apylinkės teismo teisėjai D. V. ir Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkei J. G.

Sprendimas neskundžiamas.

Komisijos nariai:

Algis Norkūnas

Diana Butrimienė

Algimantas Čepas

Veslava Ruskan

Teodora Staugaitienė

Linas Žukauskas